

INTERVIU | Luca Niculescu (MAE): Aderarea României la OCDE va avea consecințe pozitive pentru investițiile străine directe

Aderarea României la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) va avea consecințe pozitive asupra stimulării fluxurilor de capital pentru investițiile străine directe și pentru creșterea ratingului de țară, a declarat Luca Niculescu, secretar de stat în cadrul Ministerului Afacerilor Externe și coordonator național pentru procesul de aderare a României la OCDE, într-un interviu acordat miercuri AGERPRES.

În opinia secretarului de stat, o altă consecință a aderării va fi și dezvoltarea pieței de capital din România, precum și posibilitatea de racordare facilă a țării noastre la piețele internaționale din spațiul extra-european.

Luca Niculescu spune că aderarea la OCDE în 2026 reprezintă cel mai ambițios obiectiv de țară, susținut de către prim-ministru și de toți liderii politici și că este important să existe un consens național în această privință.

Potrivit oficialului MAE, România a finalizat jumătate din evaluările din procesul de aderare, înscriindu-se pe un drum bun către OCDE.

AGERPRES: Aderarea României la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică reprezintă un obiectiv major al politicii externe românești. Va mențineți estimarea că aderarea ar putea avea loc în 2026? Și, suplimentar, credeți că această aderare ar putea fi influențată de amânarea alegerilor și de situația financiară a țării?

Luca Niculescu: Aderarea la OCDE reprezintă cel mai ambițios obiectiv de țară. Este un proiect de modernizare, un proiect de dezvoltare. Este un proiect de țară pentru România, la care aspirăm de multă vreme.

As putea spune că, după aderarea la NATO și la Uniunea Europeană, este cel mai important obiectiv pe care îl avem. Este încă o ancoră suplimentară pentru modernizarea țării noastre, pentru întărirea statutului ei în rândul democrațiilor consolidate. Încercăm de multă vreme să aderăm la OCDE, suntem acum în plin proces de aderare, suntem pe un drum foarte bun, iar toate datele pe care le avem în clipa de față, toate rezultatele discuțiilor pe care le avem cu cei de la OCDE arată că drumul despre care vorbeam este unul bun. Nu este neapărat unul simplu, pentru că lucrurile mari nu sunt întotdeauna simple, dar este un drum bun pentru care există multe angajamente.

Câte capitole de negociere au primit aviz favorabil și care sunt punctele cele mai sensibile, în opinia dumneavoastră?

În dialogul cu OCDE nu vorbim neapărat despre negociere pentru că sunt niște standarde pe care România și celelalte țări candidate trebuie să le atingă. Vorbim despre discuții, aceasta este terminologia. Suntem într-o discuție, într-un dialog cu OCDE. Sunt 26 de comitete care evaluează România și care acoperă practic tot spectrul de politici publice din țara noastră. 26 de comitete care merg de la guvernarea publică până la digitalizare, de la agricultură la sănătate, de la protecția mediului la pescuit. Deci, vedeți cât de mare este această paletă pe care o acoperă? Am trecut prin 25 de evaluări în clipa de față și pot să spun că ritmul este unul bun, iar ceea ce ne-am propus până acum s-a împlinit. Adică, am reușit să încheiem evaluările în aproape jumătate dintre aceste comitete, în 12. Deci, putem considera 12 capitole încheiate. La capătul fiecărei discuții primim un așa-numit aviz formal. Asta înseamnă că acel capitol a fost încheiat. În clipa de față avem zece avize formale, dar mai așteptăm încă două în perioada imediat următoare.

Asta înseamnă ca în clipa de față suntem la jumătatea drumului, iar ținta este de a încheia acest parcurs în 2026. Mai avem de încheiat puțin mai mult de jumătate dintre capitole în perioada pe care ne-am propus-o.

Ce rol are Comitetul national pe care îl conduceți în ecuația aderării la OCDE? Care sunt atribuțiile Task Force-ului interinstitucional, înființat pentru sprijinirea Comitetului national în procesul de aderare?

Exista, cum ați spus foarte bine, un comitet national pentru aderarea la OCDE. Acesta este prezidat de primul-ministru. Din el fac parte ministrii și șefii instituțiilor din toate domeniile care sunt relevante pentru aderare, pentru ca în acest Comitet national se afla ministri, dar exista și alte institutii care participa la procesul de aderare și care nu sunt membre ale Guvernului, cum ar fi Banca Nationala sau ASF sau Consiliul Concurenței. Președinții acestor institutii sunt prezenți în acest comitet national.

Acest Comitet national este instanța politica supremă de coordonare, dacă doriți, și se reunește de câte ori dorește domnul prim-ministru. Asta înseamnă cam de trei-patru ori pe an, pentru a da impulsul politic de care este nevoie pentru aderarea la OCDE.

Apoi, exista, așa cum spuneți, acest Task Force interinstitucional pe care îl coordonează Ministerul de Externe și în care ne reunim ori de câte ori este nevoie, la nivel de secretar de stat, de director general, pentru a vorbi despre teme și problematice foarte concrete legate de procesul de aderare. Ne putem întâlni fie într-un format extins, care este o replica la acel Comitet national, fie într-un format restrâns, în funcție de chestiunea pe care o avem de dezbătut.

Cum spuneam, acesta este condus de Ministerul de Externe. Avem o colaborare excelentă cu Secretariatul General al Guvernului și cu Cancelaria premierului și în fiecare minister exista o structură dedicată și în fiecare institutie despre care vorbeam exista câte un punct focal dedicat aderării la OCDE. Deci, exista oameni în fiecare institutie care se ocupa de aderarea la OCDE.

Personal, considerați ca România a îndeplinit cu succes termenii, condițiile și etapele prevăzute în Foaia de Parcurs?

Foaia de Parcurs este un document cadru care stabilește termenii, care stabilește condițiile, care stabilește etapele procesului de aderare. Practic, este un document care ne ghidează în alinierea legislației, în alinierea politicilor interne la standardele organizației. După cum spuneam, suntem evaluați de 26 de comitete sectoriale. Ma întrebați care este opinia mea? Eu v-aș spune opinia colegilor de la OCDE, aceora din comitetele OCDE, că avansăm într-un ritm susținut și că am făcut progrese notabile în multe domenii.

Pot să vă dau câteva exemple de comitete pe care le-am încheiat deja, dintre cele despre care vorbeam. Politica de dezvoltare regională, protecția consumatorului, politica digitală, industria siderurgică, industria navală, concurența, politica socială, munca și ocupare sau educație sunt câteva dintre capitolele pe care le-am încheiat deja, dar procesul evident că nu se va încheia decât atunci când vom finaliza toate aceste 26 de comitete ale OCDE. Sunt optimist că suntem pe drumul cel bun.

Ce anume a împiedicat România să adere la OCDE mult mai devreme, din momentul depunerii candidaturii sale în 2004, pentru că au trecut totuși mulți ani de atunci?

Este o întrebare pentru care nu știu cât timp avem la dispoziție, pentru că, într-adevăr, 2004 a fost data în care am depus pentru prima oară candidatura.

Demararea propriu-zisă a fost întârziată din diferite motive. Pe de o parte, sigur că au existat provocări legate de performanțele economice și administrative ale României. Pe de altă parte, au existat însă mulți factori externi, independenți de noi, care au întârziat acest proces. Adică, e greu de făcut un rezumat, dar aș spune că sunt unele motive care țin de procese de extindere care începuseră deja și care nu fuseseră terminate, de o dinamică a OCDE

privind extinderea cu țări europene versus extinderea cu țări din afara Uniunii Europene, de o anumită dezbatere, care există și în OCDE, cum există și în alte organizații internaționale, aprofundarea acquisului OCDE față de extinderea organizației. Apoi a existat o dezbatere internă în OCDE care a stabilit ce condiții trebuie o țară să îndeplinească pentru a putea să depună candidatura la OCDE și au existat patru criterii: unitatea de viziune, statutul de jucător semnificativ pe piața internațională, beneficiul reciproc și considerente globale. Dar această dezbatere internă a luat și ea câțiva ani. Toate aceste elemente au făcut ca discuția să nu înceapă în 2004, cum ne-am fi dorit, și să înceapă mai târziu. Dar, este foarte, foarte bine că a început.

Ce anume ne diferențiază sau ne apropie față de celelalte aspirante la aderarea la OCDE: Brazilia, Bulgaria, Croatia, Peru și posibil Argentina?

S-au mai adăugat două acum câteva luni, Indonezia și Thailanda. As începe cu ceea ce ne aduce împreună. Toate aceste state au în comun dorința de aderare la OCDE, de a-și moderniza economia de piață, de a-și consolida instituțiile, de a-și moderniza felul în care guvernează țara, de a fi mai deschise către alte state și către alte economii. Asta arată, încă o dată, că OCDE rămâne o organizație foarte, foarte atractivă. Gândiți-vă că sunt opt state în clipa de față aflate în procesul de aderare.

Apoi, vorbești despre diferențe? Sigur că sunt diferențe, există grade diferite de dezvoltare economică între statele noastre, există un context geografic diferit. Unele țări sunt din Europa, altele din America Latină, altele, Indonezia și Thailanda, sunt din Asia de Sud-Est, deci există diferențe între noi. Experiența ne-a arătat că țările din Europa reușesc poate mai ușor să treacă unele examene ale OCDE, pentru că noi, fiind deja membri ai Uniunii Europene, o parte din acquisul comunitar se regăsește în standardele OCDE. Până la urmă drumul este al fiecăruia. Chiar dacă am început împreună șase state, carora li s-au adăugat alte două, asta nu înseamnă că vom intra în același timp. Fiecare va adera pe baza propriilor merite. În ceea ce privește România, sper că această aderare să se producă mai devreme decât mai târziu.

După cum spuneam, există această țintă ambicioasă pentru 2026, care a fost fixată de prim-ministru și de toți liderii politici. Important e să existe un consens național pentru aderarea la OCDE. Este o țintă ambicioasă. Este o țintă care poate fi realizată cu condiția ca efortul bun de până acum să continue în același ritm.

Mediul, biodiversitatea și clima sunt unele dintre temele din Foaia de Parcurs. Considerați că România este pregătită în acest moment să asigure protecția eficientă a mediului înconjurător și a biodiversității conform Acordului de la Paris privind schimbările climatice?

Există, după cum spunem, 26 de comitete care ne evaluează. Tematicile pe care le pomeniți se regăsesc în mai multe dintre ele. România trebuie să internalizeze cam 270 de instrumente ale OCDE. Dintre acestea, o bună parte, cam o treime, așa spune, au legătură și cu politicile de mediu, cum ar fi creșterea eficienței energetice, cum ar fi biodiversitatea, cum ar fi combaterea poluării.

Sincer, prin statutul pe care îl are România de membru al Uniunii Europene, noi respectăm deja și aplicăm multe dintre jaloanele OCDE din perspectiva protecției mediului înconjurător. Am susținut și o evaluare parțială la acest capitol. Am fost evaluați parțial anul trecut și această evaluare a fost una de succes și sperăm că acest capitol să fie încheiat până la finalul acestui an. Am primit și o serie de recomandări prioritare în domeniul mediului, care abordează câteva teme importante, cum ar fi îmbunătățirea performanței de mediu a administrației publice, creșterea eficienței energetice a locuințelor individuale. Suntem în plin proces de punere în aplicare a acestor recomandări.

Apoi, România participă la cele mai recente, la cele mai dinamice programe ale OCDE. De exemplu, unul dintre ele se numește Forumul inclusiv privind abordările pentru reducerea emisiilor de carbon. Este o platformă la care România a aderat încă de la început, chiar dacă nu suntem membri ai OCDE, dar putem adera deja la multe dintre instrumentele OCDE și unde suntem foarte activi. Este o oportunitate de a realiza un schimb de experiență și de cele mai bune practici cu state membre și parteneri ai organizației. Este un domeniu care ne preocupă, care preocupă

si OCDE. Gânditi-va ca anul trecut a fost lansat studiul economic al OCDE pentru România. Erau doua parti mari, una privea dezvoltarea economica si a societatii în general, iar celalalt capitol, al doilea, era dedicat decarbonizarii economiei, sprijinind efortului României de reducere a emisiilor de gaze cu efect de sera. Sunt subiecte aflate în inima procesului nostru de aderare, asupra carora ne aplecam cu foarte mare atentie.

Pentru ca ati vorbit despre programele OCDE, cum contribuie România la programele si proiectele regionale ale organizatiei în acest moment?

E o tema foarte buna, pentru ca noi, de multe ori, vorbim despre procesul de aderare, de reformele pe care trebuie sa le facem. OCDE este o organizatie, cum se zice acum în noul jargon international, cu "outreach" global, cu impact global. Este o organizatie care are un impact global si care își proiecteaza nu numai imaginea, ci si actiunile, dincolo de cele 38 de state ale OCDE. Haideti sa ne gândim la testele Pisa, de exemplu. Nu este un program adoptat si gândit de tarile OCDE, se aplica în mult mai multe state decât cele ale organizatiei.

România este foarte activa din acest punct de vedere. Ne-am dat seama înca înainte sa începem procesul de aderare cât de important este sa participam la programele OCDE din regiune. Participam cu contributi voluntare si cu experti la programe din Republica Moldova, evident, din Ucraina - am fost printre primii care am contribuit la constituirea unui birou OCDE în Ucraina - tari din Balcanii de Vest. De asemenea, suntem implicati acolo prin parteneriatul, prin noua strategie a României pentru Africa. De asemenea, ca urmare a acestei strategii, am decis sa ne implicam si în parteneriatul OCDE-Africa. Exista un centru regional OCDE la Istanbul în care România este prezenta, eu fac parte din Comitetul consultativ al centrului. Mai sunt si alte initiative la care participam. Este un semnal puternic din partea noastra ca ne asumam de pe acum statutul de viitor membru al organizatiei si ca suntem, pâna la urma, si un partener regional de încredere.

Când este urmatoarea misiune de evaluare pe care expertii OCDE o vor efectua la Bucuresti si ce asteptari aveti de la aceasta?

Vorbim cu cineva care a trait deja câteva zeci de misiuni de evaluare, de când am început procesul de aderare. Noi spunem ca am început în iunie 2022, pentru ca atunci am primit acea Foaie de Parcurc care ne indica jaloanele. De atunci am primit, undeva, între 40 si 50 de misiuni. Chiar saptamâna trecuta am avut doua misiuni OCDE la Bucuresti, una pe buna guvernanta, cealalta pe niste chestiuni legate de taxare. Sunt misiuni foarte tehnice, de câte ori vin aici, au zeci de întâlniri.

Vorbeam despre consensul national care exista cu privire la OCDE, un consens pe care l-am putut regasi si la aderarea la NATO sau la Uniunea Europeana. Cam asa este si acum: simt ca toata societatea doreste aderarea la OCDE. Și la aceste misiuni sunt întâlniri cu reprezentantii institutiilor, dar si cu reprezentantii societatii civile, ai mediului academic, ai mediului de business, care este unul dintre principalii sustinatori ai aderarii României la OCDE. De fapt, dupa cum ziceam, au foarte, foarte multe întâlniri.

Aceste misiuni vor continua. Acum suntem într-o faza în care misiunile încep sa se încheie. Expertii români sunt cei care se duc la Paris, expertii si politicienii români, membrii Guvernului se duc la sediul OCDE pentru a se prezenta la aceste evaluari, pentru a da aceste examene, daca pot sa ma exprim asa. Vor fi foarte, foarte multe interactiuni si în acest an, evident, pentru ca vrem sa ne apropiem de finalul procesului de aderare.

Considerati ca aderarea României la OCDE ar putea constitui un factor important pentru îmbunatatirea ratingului de tara?

Da, în mod sigur, aderarea la OCDE este un puternic indicator de încredere pentru parteneri. Vor fi consecinte foarte pozitive pentru stimularea fluxurilor de capital pentru investitiile straine directe în România, iar extensia practica a acestei încrederi se va traduce, inclusiv, asa cum spuneati, prin cresterea rating-ului de tara.

O alta consecinta va fi si dezvoltarea pietei de capital din România, posibilitatea de a ne racorda mai lesne la pieta internationale din spatiul extra-european. Deci, da, raspunsul este categoric da.

Încheiem într-o nota optimista: aderarea României la OCDE ar trebui să aibă loc anul viitor, dacă îndeplinim toate aceste criterii, toate etapele din Foaia de Parcurș. Personal, considerați că aveți un merit în tot acest parcurs al aderării României la OCDE, ca și coordonator?

E întotdeauna foarte greu să vorbești despre tine și prefer să recunoașca alții eventualele merite. Este clar totuși, că, din moment ce mă ocup de aderarea la OCDE și am făcut-o și în calitate de ambasador la Paris, nu știu câte merite, dar responsabilități sigur am. Vreau să le multumesc tuturor celor care lucrează la acest proiect, care, încă o dată, este de importanță capitală pentru România. Nu există în clipa de față un proiect mai solid, mai consistent, în care să fie implicată societatea românească. Sper din toată inima și am convingerea de fapt, că 2026 va fi anul în care România va intra în OCDE.

Va felicit, pentru că AGERPRES, dar și Club România, au realizat două volume despre aderarea României la OCDE. Primul este o culegere de texte în care au scris mulți oameni care se pricep la OCDE, din România, din afara României. Există și o prefată a lui Mathias Cormann, secretarul general al OCDE. Pe cel de-al doilea mi-a făcut o mare plăcere să-l descopăr. Este o culegere a informațiilor difuzate mai ales de AGERPRES despre drumul României către OCDE, începând chiar cu 2004, cu momentul în care România a depus cererea de aderare.

Ne putem întreba: de ce am depus în 2004 și am revenit și în 2012 și în 2016 și 2017 și am reînnoit cererea de aderare? Nu era nevoie să o facem, se știa că vrem acolo. Dar, e bine, din când în când, să o confirmi. Este un lucru foarte bun în cazul României. De obicei, cei care veneau și reluau dorința României de a adera la OCDE erau prim-ministrii României. Atunci când veneau la Paris, făceau o vizită și la OCDE, unde se afla sediul organizației. Or, acești prim-ministri aparțineau tuturor forțelor politice.

În cei 20 ani, câți s-au împlinit de la depunerea primei solicitări, până când am început procesul, au fost diferite formațiuni care au avut prim-ministri și pentru OCDE a fost un semn puternic că este un proiect susținut de toată clasa politică din România. Acest lucru a fost important atunci, este foarte important și acum, când suntem în plin proces de aderare.